

Siyasal Terör ve Terörle Mücadele

İçeriği Yazan: [Chieftain](#) [1] Zaman: Pzt, 07/11/2011 - 19:55

Yazar: Doğan ORMANKIRAN

Yazının Yazıldığı Tarih: 2011

Terör, Bazı siyasal ve sosyal değişiklikler meydana getirmek için bir korku ve dehşet atmosferi yaratmayı tasarlamış şiddet tehditi veya şiddettir. Burada şiddetin tamamen yüceltilmesi söz konusudur. Terörizm korku ve şiddet kullanılarak yasadışı stratejik ve siyasal amaçlarını gerçekleştirmek için bir grubun ya da devletin bilinçli ve planlı bir şekilde şiddet kullanmasıdır.

Bir başka ifadeyle Terörizm ise “siyasal amaçlar için örgütlü, sistemli ve sürekli terör içeren bir strateji anlayışıdır” Dolayısıyla terörizm denildiğinde terör hareketinin sürekli ve sistemli bir biçimde uygulanması anlaşılmaktadır. Şiddet ise terör ve terörist faaliyetlerin en belirgin unsuru olmaktadır (Başeren, 1994-95: 164-165).

Uçak kaçırma, rehine alma, sabotaj, bombalama, banka soygunu, suikast ve siyasal yayınlar gibi yöntemleri kullanan terörist örgütler, yaptıkları ile medya ve kamuoyunun dikkatini çekmeye çalışırlar. Terörist grupların birçoğu devrim, iç savaş gibi oldukça aşırı siyasal amaçlar peşinde koşarlar. Pek çoğu kendilerini vatansever ve halkın koruyucusu olarak görür (Plano ve Olton, 1988: 202). Terörizmin amacı mümkün olduğu kadar halkın dikkatini çekmektir. Suç işleyen kişiler genellikle kimsenin yaptıklarını öğrenmelerini istemezler. Oysa terörist işlediği suçun mümkün olduğu kadar çok kimse tarafından öğrenilmesini arzular. Halk üzerinde korku ve yıldırma etkisinin yaratılması yapılan terör eyleminin duyurulması ile daha iyi bir şekilde gerçekleşmiş olacaktır (Başeren, 1994-95: 165.).

Bugün terörist olanların yarın vatansever bir lider ve halk kahramanı olma ihtimalinin bulunması, ulaşımın yaygınlaşması ve modern silahlara sahip olmanın kolaylaşması terörist grupların işini kolaylaştırmakta ve ulusal ve uluslararası toplumun terörle mücadelesini zorlaştırmaktadır (Plano ve Olton, 1988:202).

Devletler siyasal menfaat hesapları, çıkar ilişkileri yüzünden ortak bir terör tanımı üzerinde anlaşamamaktadırlar. Birinin terörist örgüt diye tanımladığı yapıya, bir diğer ülke özgürlük mücadelesi veren gruplar olarak görmektedir. Bu uzlaşmazlık terörizmle olan mücadeleyi istenilen seviyeden uzaklaştırmaktadır. Bazen bu yapılar, ülkelerin kendi menfaatleri için dolaylı yollardan gizlice desteklenmektedir. Bu nedenle terör tanımı ve mücadele için yukarıda da izah etmeye çalıştığımız gibi kesin bir sınır çizilememektedir.

Bu bilgiler ışığında; siyasal terörizmi ve etnik terörü incelemeye çalışacağız.

Siyasal terörizmler demokratik rejimleri hedef alırlar. Demokrasinin pazarlık kurallarını kendi lehlerine çevirmeyi amaçlamaktadırlar. Bunu sağlamak içinde kendi lehlerine kamuoyu oluşturmaya çalışırken, diğer yandan demokrasinin, hükümetin, vatandaşın can güvenliğini sağlayamadığını göstermeye çalışırlar. Demokrasinin nimetlerinden yararlanan terörist gruplar, propagandalarını yapabilmek için farklı dernek ve vakıf adı altında faaliyet sürdürebilmektedir. Siyasal terörizm diğer terör türlerinden ayrılmadığı takdirde, demokratik rejimin uygun siyasi, idari ve hukuki tedbirleri de

alması zordur.

Siyasi Terör ve Etnik Kimlik

Etnik terörün genellikle belli bir etnik kimlik için mücadele ettiği varsayılır. Fakat etnik kimliğin ne olduğu çoğu zaman tam olarak anlaşılamamakta ve kavrama farklı anlamlar yüklenilmektedir. Etnik terör etnik kimliği bazen bir bölge, kabile, mezhep, aşiret için kullanırken bazen de bir devlet veya millet olma iddiası için kullanılmaktadır. Fakat genellikle etnik terör gruplarının büyük bir kısmı millet olma iddialarını ayrı bir dilin varlığına bağlarlar. Bunun en önemli nedeni ise ayrı bir dilin varlığının etnik kimliği kontrol etmede kullanışlı bir araç olmasıdır (Byman, 1988: 155).

Etnik terör ise bu düşünceyi tersine çevirerek, önce bir millet yaratıp sonra devleti yaratmak istemektedir. Etnik terör örgütleri bu amaca ulaşmak için ısrarla Baskılı olmanın İspanyol olmayı gerektirmediğini, Kürt olmanın Türk olmak anlamına gelmeyeceğini vurgulamaya çalışırlar (Byman, 1988: 155-56). Etnik terör grupları açısından eğer ayrı bir kimlik varsa bunun harekete geçirilmesi gerekir. Bir kişinin kendisini etnik gruba bağlı hissetmesi yetmez, rakibe karşı kendisi adına hareket ettiği düşünülen gruba destekte vermesi gerekir. Böylece kimliğin siyasi olarak etkili olması için organize olması sağlanmaya çalışılır (Byman, 1988: 159).

Etnik terörün varolması ve varlığını sürdürmesi büyük ölçüde ayrılıkçı bir hareketin varlığına bağlıdır. Ayrılıkçı bir hareketin doğabilmesi için ise öncelikle halkın kendilerini diğerlerinden farklı birtakım ortak değerlere sahip olduklarının farkına varmaları gerekmektedir (McCord and McCord, 1979: 427). Bu nedenle etnik kimlik etnik terör grupları için son derece büyük bir önem kazanmaktadır. Çünkü terör olayları başarılı olmazsa bile bu olayların sonucunda “biz” ve “onlar” ayrımı belirginleşebilir ve terör grubunun istediği de çoğu zaman budur (Byman, 1988: 156). “Biz” ve “onlar” ayrımı bir kez gerçekleşirse “bizi” “onlara” karşı kullanmak terör örgütleri için artık son derece kolaylaşmış olacaktır. Son dönemde Türkiye’de yaşananlar tam da bu çerçevede gelişme göstermektedir.

Öte yandan terör hareketlerinin etnik kimlik oluşturma yönünde getirdiği faydadan daha fazlasını devletin uyguladığı karşı tedbirlerin uygulanması yaratabilir. Diğer bir ifade ile etnik terör yolu ile halk üzerinde yaratılamayan etki, devletin teröre karşı uyguladığı politikalar sonucunda kolaylık yaratılabilir. Örneğin Sri Lanka hükümetinin LTTE’ye (etnik terör örgütü) karşı yürüttüğü kampanya halk arasında devletin ve ordunun Sinhalese (ana etnik grup) çıkarlarını daha fazla gözettiği yönündeki düşünceyi kuvvetlendirmiştir. Eğer devlet teröre karşı çok sert tedbirler alabilir ve bu tedbirlerden belki ılımlı ve teröre destek vermeyen kişi ve gruplarda olumsuz yönde etkilenebilir. Bu tür tedbirler eğer insanlıkla bağdaşmayan şiddet unsurları ihtiva ediyorlarsa halk üzerinde istenmeyen sonuçların doğmasına neden olacaktır.

Son günlerde hükümetin terör sorununu çözeceğiz diye başlattığı; fakat adını Kürt sorunu diye yanlış bir hamle ile başlattığı çabalar, gelen kamuoyu tepkileri üzerine adını “Demokratik açılım “ olarak değiştirilmiş bulsa da. Bu tavır kamuoyunda PKK ile pazarlık yapılıyor algısını yaratmıştır. Bu algı veya bu strateji bu şekilde sürdürülmeye devam edilirse işi çıkmaz yola sevk etmesi içten bile değildir.

Bu mücadele süreci elbette çeşitli kanallarla temaslar sağlanarak sürdürülecektir. Sert tedbirlerin yerine devlet teröre karşı daha az şiddet içeren politikalar da uygulayabilir. Bunun dozajı ve algı yönetimi çok önemlidir. Bu ikinci tür politikayı uyguladığında ise devletin aciz kalıyor görüntüsü ortaya çıkacaktır ki; bu sonuç zaten terör örgütünün elde etmek istediğinden başka bir şey değildir (Byman, 1988: 156)Devletin müdahale etmemesi veya ılımlı davranması ise genellikle terörü ortadan kaldırmamakta tam tersine etnik terörün daha da artmasına yol açabilmektedir. Bu durum ise Posen tarafından “etnik güvenlik açmazı” olarak ifade edilmektedir (Posen, 1993: 41).

Etnik terör bir gerilla hareketi ile birlikte bulunuyorsa bu terör hareketi daha da büyük bir rol oynayabilir. Terörist grup gerillaya yardımcı olabilecek bazı eylemleri kolaylıkla gerçekleştirebilir ve lojistik destek sağlayabilir. Daha da önemlisi devletle işbirliği yapan kişileri tehdit ederek gerilla hakkında istihbarat toplanmasını zorlaştırabilir. Örneğin PKK ile diğer bazı aşırı sol terör örgütlerinin ilişkilerini bu çerçevede değerlendirmek mümkündür. Bu gibi durumlarda şiddet yaratarak herhangi bir tarafta yer almayan sivillerin teröristlerin safına geçmeleri sağlanır. Karşı etnik gruba mensup olanlara yönelik saldırılar sonucu bunların bölgeyi terk etmeleri sağlanmaya çalışılır. Böyle bir

yöntem kullanılarak bölgenin demografik yapısı değiştirilmeye çalışılır (Byman, 1988: 159- 161)

Etnik Terörle Mücadele Sorunu

Etnik terörü önlemek için değişik yöntemler kullanılabilir. Bu yöntemler ise başlıca iki gruba ayrılabilir. Bunlardan ilki teröristlere karşı şiddet uygulamak diğeri ise siyasal uzlaşma yolunu seçmek ve taviz vermektir (Olton ve Plano, 202)

Etnik terörle mücadelede kullanılan bu yöntemlerin üstün tarafları yanında, uygulandığında istenmeyen sonuçları da beraberinde getirebilmektedirler. Bu yöntemlerden bir tanesi teröre karşı sert yasal tedbirler almaktır. Alınacak sert yasal tedbirler terörü caydırmayı hedefler. Bireyler eğer yasalara uymazlarsa cezalandırılacaklarını düşünerek ona göre hareket ederler. Alınan bu tür tedbirlerin başarılı olması için uygulayıcıların bu kuralları ihlal edenleri yakalayıp cezalandırmaları gerekmektedir. Böylece bireyler devletin şiddete başvuranları cezalandırdığını görmelidirler.

Devletin bu konudaki başarısının da iyi duyurulması gerekmektedir. Bu konuda elde edilen başarı iyi duyurulduğunda halk üzerinde istenen olumlu etki yaratılabilir. Fakat pek çok terör grubu bu haberleri kendi davalarının duyurulması için kullanırlar. Bu tür bir tedbirin en önemli zaafı ise uygulamada meydana gelebilecek hukuka aykırılıklar oluşturmaktadır. Ne kadar dikkat gösterilse bile terörle mücadele edilirken sistematik olmayan ve arzulanmayan hukuka aykırı eylem ve işlemler devlet kurumları tarafından gerçekleştirilebilir. Terör grupları bu tür hukuka aykırı uygulamaları kolaylıkla kendi amaçları için kullanabilirler. Hukuka aykırı uygulamaların sık gerçekleşmesi ve geniş kitlelere karşı uygulanması durumunda terör gruplarının bu uygulamaları kendi amaçları doğrultusunda kullanmaları daha da kolaylaşacaktır. Özellikle geniş çaplı tutuklamalar ve baskı altında tutma politikaları daha geniş halk kitlelerinin terörist grubun davasına sahip çıkmaya başlaması ile neticelenebilir. Yasal tedbirlerin uygulanmasından vazgeçecek şekilde verilebilecek tavizler ise terörün sonuç getirebildiği yargısını güçlendirecektir. Bunun sonucu olarak barışçı etnik hareketler de terörün kullanışlı bir araç olduğunu düşünmeye başlarlar. Kısacası devletin önünde terörle mücadelede büyük bir açmaz ortaya çıkmaktadır. Etnik terör ile mücadele etmenin en ideal yollarından biri geniş desteğe sahip etnik grupla işbirliği yoluna giderek bunların desteği ile radikallerin önünü almaya çalışmaktır. Çünkü etnik grup içerisinde geniş bir desteğe sahip olan grup kendi içinde teröre yönelenleri ve aşırıları daha iyi bulabilir ve bunların etkisizleştirilmelerini daha kolaylıkla sağlayabilir (Byman, 1998: 163-165).

Bir ülkede yaşanan etnik terör olaylarından yabancı ülkelerin de desteği varsa teröre karşı önlem almak daha da karmaşık hale gelmektedir. Terörün böyle bir özellik göstermesi durumunda yukarıda açıklanan önlemlere ilave olarak teröre destek veren ülkelerde etnik karışıklıklar çıkarmak, askeri güç kullanmak, yıkıcı faaliyetlerde bulunmak ve bazı uluslararası yaptırımlar uygulamak sonuç getirebilir (Holsti, 1992: 211-222).

Etnik terörle mücadele ederken teröre karşı duyarlı olan uluslararası örgütlerin desteğinin sağlanması özellikle etnik terörün dış desteğinin ortadan kaldırılmasında büyük bir etki meydana getirebilir. Ayrıca diğer devletler ile istihbarat ve diğer alanlarda alanında yapılacak işbirliği dış destekli ve dış kaynaklı etnik terörü önlemede etkili olabilir.

Sonuç olarak;

Terör önemli bir uluslararası sorundur. Terör ve terörist faaliyetlerin en belirgin özelliği ise şiddettir ve şiddet yolu ile halk arasında korku, yılgınlık ve panik yaratılmak istenir. Etnik terör ise alt etnik grubun davasını yüceltmek için yaptığı bilinçli şiddet hareketidir. Dünyanın her tarafında farklı etnik grupların bulunması etnik temele dayalı terör olaylarının da yaygın bir biçimde ortaya çıkması sonucunu doğurmuştur.

Etnik terör genellikle ya bağımsız bir devlet kurma amacına yönelir veya etnik azınlığa ayrı bir statünün verilmesini talep eder. Bağımsız bir devlet kurmanın terör yolu ile gerçekleşmesinin mümkün olmadığına terör örgütleri tarafından da bilinmesine rağmen başka bazı siyasal sonuçlar elde etmek için etnik terör örgütleri terörü sürdürmeyi düşünürler. Ayrıca dış desteklerin varlığı da terörün devam etmesinde önemli bir etken olmaktadır.

Etnik terör ile mücadele önemli bir konudur. Kuşkusuz ülkede etnik ayrımcılığa neden olan sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel alanlardaki uygulamaların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Fakat böyle bir ayrımcılığın bulunmaması durumunda bile etnik terör var olabilir. Bu gibi durumlarda teröre karşı sert ve caydırıcı önlemlerin alınması istenen sonucu getirebilmesi için bu politikanın kararlılıkla yürütülmesi gerekir. Şiddete başvuranlar yasaların öngördüğü şekilde cezalandırılmaları bu yöndeki eğilimin ortadan kalkmasını sağlayacaktır. Bu tür tedbirler uygulanırken özellikle hukuka aykırı uygulamalardan da titizlikle kaçınmak gerekmektedir.

Siyasal terör ve etnik terör ile mücadelenin en etkin yollarından biri demokratikleşme yönünde atılacak adımlardır. Demokratikleşme etnik grubun meşru sınırlar içinde kalınarak da birtakım isteklerin elde edilebileceği düşüncesinin halk arasında güçlenmesini de sağlayacaktır.

Eğer bu söylem ve davranışlar daha ılımlı bir dil kullanmaz ise ve süreç Habur'da yaşananlar gibi toplumdaki insanları incitici bir hale bürünürse, Türkiye'nin Kürt sorunu değil, bundan daha büyük bir "Türk" sorunu olur.

Son olarak etnik terör ile mücadele eden devletin haklı olması yetmez, haklılığını çok iyi bir şekilde ulusal ve uluslararası düzeyde anlatması gerekmektedir. Uluslararası kamuoyunun özellikle insan hakları gibi konularda duyarlı olması haklılığın iyi anlatılmasını daha da önemli hale getirmektedir.

Türkiye'nin bir an önce terör tanımı ve terörle mücadele yöntemleri konusunda toplumsal olarak büyük bir uzlaşmaya varması gerekmektedir. Türkiye'nin terörle mücadele mevzuatına ihtiyacı vardır. 30 yıldır sürdürülen haklı mücadele, bazı medya organlarınca, bazı kendilerini aydın diye nitelendiren insanlar tarafından başarısızlık gibi gösterilmekte ve bu mücadeleyi sürdürenleri itibarsızlaştırılmaya çalışmaktadırlar. Nerdeyse PKK haklı onunla mücadele edenler suçlu gibi gösterilmektedir. Bu tutum, devletin terörle olan mücadelesine zarar vermekte ve moral motivasyonunu kırmaktadır. Bir toplumun değerleri o toplumu millet yapan öğeler olduğundan dolayı, bir ülkeyi ve milleti yok etmenin baslıca yolu o toplumsal değerleri aşındırmaktır. Türk askerine ve Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılan fiili ve psikolojik saldırılar da bu bağlamda değerlendirilmelidir. Toplumsal algıları değiştirmeye yönelik bu gibi psikolojik operasyonlar bireylerin benliklerine yerleşmiş fikirleri ve inançları da yıkmayı hedeflemektedirler.

Bütün bu yaklaşımların ve anlatımların sonucunda Türkiye'nin ve bu coğrafyada yaşayan insanların cevaplaması gereken önemli bir soru var. 100 ncü yılında Türkiye ulusal ve bağımsız bir devlet olarak yaşamaya devam edecek midir? Yoksa terör ve isteklerine boyun mu eğecektir?

Doğan ORMANKIRAN

KAYNAKLAR:

- Siyasal Şiddet ve Terörizm
Doç. Dr. Hayati HAZIR
- Etnik Terör ve Terörle Mücadele
Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK
- Politik Terrorism
PAUL WILKINSON
- Terörizm: Kavramsal Bir Değerlendirme ve Mücadele",
BAŞEREN, S, (1994-95),
- The Logic of Ethnic Terrorism", Studies in Conflict and Terrorism
BYMAN, Daniel,
- Information Age Psychological Operations, Informations Management,
December 1998- February 1999, s. 28-36.
Randall BOWDISH

iletisim@PolitikaDergisi.com

Yorumlar

- [Terör](#) [2]

Kaynak URL (19/04/2024 - 05:20 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/siyasal-teror-ve-terorle-mucadele>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/chieftain>

[2] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/teror>